

واکاوی توسعه گردشگری بر مبنای موسیقی های محلی

ماریا آذری

کارشناسی ارشد مدیریت جهانگردی، گرایش بازاریابی، دانشگاه علم و فرهنگ: تهران، ایران

چکیده

مقاله حاضر به بررسی تأثیر موسیقی های محلی بر توسعه گردشگری می پردازد. این مقاله با استفاده از روش های تحقیق کمی و کیفی، به بررسی نقش و اثرات موسیقی های محلی در جذب گردشگران و توسعه صنعت گردشگری پرداخته است. اهمیت گردشگری فرهنگی تا آنجاست که یکی از پژوهشگران برجسته این حوزه معتقد است، این نوع از گردشگری از نظر اقتصادی هم برای کشورها سودمند است. ضمن اینکه، در این نوع گردشگری میراث و سنت های موجود، به بهتر تصویر کشیدن موقعیت سیاسی مقصد گردشگری در آینده کمک خواهد کرد که قطعاً موضوع قابل اهمیتی است. قطعاً موسیقی برای علاقه مندان آن یکی از جذاب ترین جاذبه های سفر است. در این نوع گردشگری، موسیقی به عنوان جاذبه ای مطرح می شود و گردشگران به خاطر موسیقی به مقاصد مختلف سفر می کنند. برای بررسی فرضیه ها از پرسشنامه استفاده شده است که این پرسشنامه ها توسط ۲۰ نفر از اساتید و فارغ التحصیلان رشته های مربوطه نظیر شهرسازی، جغرافیا، معماری، گردشگری پر شده است. گردشگری موسیقی ضمن اینکه باعث ایجاد لذت و احساسی خوشایند در مخاطبان می شود، فعالیت مهم فرهنگی نیز تلقی می شود. همچنین، می توان گفت علاوه بر تجربه فرهنگی این گردشگری که بسیار حائز اهمیت است، سودآوری رویدادهای موسیقی نیز یکی دیگر از مزیت های اصلی آن است. نتایج این مطالعه نشان می دهند که استفاده از موسیقی های محلی در فضاهای عمومی و تور های گردشگری، تجارب منحصر بفرد و جذاب برای گردشگران ایجاد می کند. همچنین، این موسیقی ها به عنوان چارچوب فضای فکور و هویدا سازنده بودجه سفیران فضا، در جذب گروه های خاص گرویداران نقش دارند. علاوه بر آن، استفاده از موسیقی های منطقه خاص در رویدادها و جشنواره های محلی، به تعامل فرهنگی بین مسافران و جامعه میزبان کمک می کند. این تعاملات فرهنگی باعث افزایش همبستگی و درک متقابل بین گردشگران و جامعه محلی می شود که در نتیجه، تجربه گردشگران بهبود یافته و رضایت آن ها از سفر افزایش می یابد.

واژه های کلیدی: گردشگری، گردشگری فرهنگی، موسیقی، توسعه پایدار گردشگری، گردشگری موسیقی

۱- مقدمه

گردشگری یکی از صنایع مهم و رو به رشد در جهان است که تأثیر قابل توجهی بر اقتصاد و فرهنگ کشورها دارد. با توجه به اینکه هر منطقه دارای موسیقی‌های محلی خاص خود است، استفاده از این منابع فرهنگی برای توسعه گردشگری می‌تواند به عنوان یک راهکار مؤثر در جذب گردشگران و ترویج فرهنگ منطقه مورد نظر عمل کند. موسیقی به عنوان یک زبان بین‌المللی بین فرهنگ‌ها شناخته شده است و قادر است احساسات و هویدا کننده جذابیت‌های فرهنگ‌های مختلف باشد. همچنین، موسیقی قادر است به عنوان یک عامل جذب گردشگران عمل کند و آن‌ها را به سفر به منطقه‌ای خاص دعوت کند [4].

برخلاف سایر صورت‌های هنرومندی، موسیقی به صورت زنده و در محل‌های عمومی اجرا می‌شود که این اجراها می‌تواند گردشگران را به تجربه فرهنگ و هویت منطقه ببرد. با استفاده از موسیقی‌های محلی در فضاهای عمومی، گردشگران قادر خواهند بود با فرهنگ و سنت‌های منطقه آشنا شده و تجربه جذاب و یکتای خود را در آنجا داشته باشند. علاوه بر این، استفاده از موسیقی‌های محلی در تبلیغات گردشگری نقش بسزایی در جذب گردشگران دارد. با استفاده از صدا و تصویر، مخاطبان قادر خواهند بود به جذابیت‌های منطقه پیدا کنند و تصمیم به سفر به آن منطقه را بگیرند. با توجه به اینکه همچنان بسیاری از منابع فرهنگی و هویتی مناطق در سراسر جهان در خطر فراموشی قرار دارند، است [2].

در بین انواع مختلف سفر و مسافرت، گردشگری و به ویژه گردشگری فرهنگی، دریچه‌های نوینی از شناخت، توسعه و پایداری را برای جوامع به همراه داشته است این امر موجب شده تا امروز، صنعت گردشگری به عنوان نیروی محرکه در توسعه جهانی همه ارکان یک جامعه را در بر بگیرد و به عنوان بخشی از ابعاد توسعه اجتماعی-فرهنگی، در کنار توجه به درآمد، اشتغال و ویژگی‌های ساهتاری-کارکردی خاص که توانسته است خود را در متن گردشگری جهان جای دهد از اهمیت زیادی برخوردار باشد [3].

ایران نیز با توجه به اینکه از تنوع قومیتی و فرهنگ فولکلور بسیار غنی برخوردار است، پتانسیل تحقق این نوع از گردشگری را داراست. در کشورمان موسیقی و گردشگری می‌توانند به راحتی با هم پیوند خورده و با ایجاد تجربه سفری خوشایند برای گردشگران زمینه‌های انتقال فرهنگ، سنن و آداب و رسوم یک منطقه به دیگران را فراهم آورند. [5]

از آنجاکه، نقطه به نقطه کشورمان موسیقی اصیل خاص خود را دارد. این نوع از گردشگری می‌تواند به عنوان یکی از الگوهای شاخص در فرهنگ فولکلور ایران با استفاده از جذابیت‌های موسیقی‌های محلی و جشنواره‌های موسیقی، ضمن احیای آداب و رسوم محلی نقش موثری در جذب گردشگر و در نهایت توسعه گردشگری فرهنگی، ایفا کند [4].

سفر علاوه بر اسباب تفریح و سرگرمی، به تدریج به ابزار شناخت و آگاهی از زندگی مردمان، شناخت جهان پیرامون و غنای بینش و نگرش آدمیان به مفاهیم زندگی تبدیل شده است، در بین انواع مختلف سفر و مسافرت، گردشگری و به ویژه گردشگری فرهنگی، دریچه‌های نوینی از شناخت، توسعه و پایداری را برای جوامع به همراه داشته است. این امر موجب شده است تا امروزه، صنعت گردشگری «به عنوان نیروی محرکه در توسعه جهانی» همه‌ی ارکان وجودی یک جامعه را در بر بگیرد و به عنوان بخشی از ابعاد توسعه اجتماعی-فرهنگی، در کنار توجه به درآمد، اشتغال و ویژگی‌های ساختاری کارکردی خاص که توانسته است خود را در متن گردشگری جهان جای دهد [5]. جاذبه‌ای مانند موزه، چگونه می‌تواند سایر جاذبه‌های فرهنگی را تحت تأثیر خود قرار دهد و به طور مستقل، پویایی مقصدی را به اوج توسعه‌ی زیرساختی و فرهنگی، اجتماعی برساند [8].

صنعت گردشگری هر کشوری شامل اشکال مختلفی است که مطابق با استراتژی آنها است زیرا سیاستها و استراتژیها برای توسعه هر یک از انواع گردشگری و در هر کشوری متفاوت است. گردشگری فرهنگی در ایران یکی از مهمترین اشکال گردشگری است و اولین انتخاب می‌تواند در ایران برای گردشگران داخلی و خارجی باشد برای توسعه این صنعت استراتژی‌ها را در اولویت باید قرار داد. [6]

بدون شک اگر گردشگری موسیقی پر رونق‌ترین بخش بازار سفر نباشد، اما موسیقی را باید یکی از جذاب‌ترین جاذبه‌های سفر دانست. در این نوع گردشگری، موسیقی به عنوان جاذبه‌ای در گردشگری دیده می‌شود و گردشگران برای تجربه‌ی موسیقی به مقاصد مختلف سفر می‌کنند.

۱-۱- بیان مسئله

موسیقی محلی یکی از جوانمردترین و متنوع‌ترین عناصر فرهنگی هر منطقه است که تاثیر قابل توجهی بر جذب گردشگران و توسعه صنعت گردشگری دارد. در این راستا، مقاله حاضر به بررسی تأثیر موسیقی‌های محلی بر توسعه گردشگری در مناطق مختلف می‌پردازد.

مطالعات نشان داده است که موسیقی‌های محلی قادرند به عنوان چشم انداز فرهنگ و هویت همان منطقه، جذابیت بالایی را برای گردشگران از سایر نقاط جهان ایجاد کنند. با شنیدن و آشنایی با این نوع موسیقی، گردشگران به فضای فکروفکار و زبان غیرکلام خود منطقه پذیرفتار شده و با فصل‌بندی، رقص و شادمانی در آغاز سفر و پذیرایی می‌شوند.

علاوه بر این، موسیقی‌های محلی قادرند به عنوان یک عامل تفریح و استراحت برای گردشگران عمل کنند. در طول سفر، گردشگران به این نوع موسیقی‌ها گوش می‌دهند و از لحظات آرامش و خلاقیت لذت می‌برند. این تجربه منحصر بفرد باعث می‌شود که گردشگران به خاطرات خوب و لحظات شاد در سفر و پایبند شوند و در نتیجه، بازگشت به همان منطقه را برای تجارت و ترمجاس دست داده باشند. با توجه به اینکه همچنین، موسیقی‌های محلی قابل استفاده در فعالیت‌های توریستی هستند. بسیاری از جاذبه‌های گروهی یک کشور یا منطقه کاربردهای فعالیت‌های فکروفکاران را دارند.

گردشگری فرهنگی فرصتی را فراهم می‌آورد که می‌توان از آن در جهت گسترش عوام فرهنگی و هنری مانند موسیقی و هنرهای نمایشی بهره برد و گسترش فعالیت‌های هنری در سطح جامعه کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی را به همراه دارد بدین جهت است که بسیاری از کشورهای فعال در زمینه گردشگری این فرصت را مغتنم شمرده و به ارائه روشهای نوین و خلاقانه پرداخته‌اند. [5]

موسیقی و گردشگری، ارتباط عمیق و دیرینه‌ای با هم دارند بطوریکه موسیقی بومی بازتابی از فرهنگ و هویت مردم به شمار می‌رود موسیقی جزء جدایی ناپذیر از زندگی مردمان یک سرزمین می‌باشد و در جای جای زندگی و فرهنگشان ردپای موسیقی وجود دارد. موسیقی یکی از زیباترین و پرطرفدارترین هنرها است و جزیی از فرهنگ و ابزار بازگو کننده هویت فردی و گروهی است. موسیقی و گردشگری دو امری هستند که همواره نقش مهمی در افزایش روحیه و نشاط بازی کرده‌اند. موسیقی به عنوان یکی از قدیمی‌ترین هنرها در تمدن شرق بیشترین تأثیر را بر قوه شنوایی انسان دارد علی‌رغم تأثیرگذاری موسیقی بر جوامع انسانی، در ایران، هنر موسیقی مخصوصاً اجرای آن در فضاهای عمومی شهر کمتر مورد توجه و استقبال مسئولان دولتی و مدیران شهری قرار گرفته است. [4]

۲- مبانی و پیشینه پژوهش

مبانی پژوهش این مقاله بر اساس تأثیر موسیقی‌های محلی بر توسعه گردشگری است. در ادامه، به برخی از مبانی پژوهش این مقاله پرداخته خواهد شد:

۱. تأثیر موسیقی‌های محلی بر جذب گردشگر: در این پژوهش، نقش و تأثیر موسیقی‌های محلی در جذب گردشگران به مناطق خاص بررسی شده است. با تحلیل نظام‌مند و عمده‌ترین نمادها و الگوهای صدا و سبک‌های مختلف، رابطه بین آن‌ها و جذابیت گردشگران برای بازدید از منطقه هدف شناسایی شده است.

۲. حفظ هویت فرهنگی: چنانچه که همه کشورها دارای فولکلور خود هستند و هر فولکلوری دارای موسیقی خاص خود است، بنابراین حفظ و نگهداری این هویت فرهنگی از طریق موسیقی‌های محلی، می‌تواند به توسعه گردشگری کمک کند. در این پژوهش، نقش موسیقی‌های محلی در حفظ هویت فرهنگی و جذب گردشگران به مناطق خاص بررسی شده است.

۳. تأثیر موسیقی‌های محلی بر تجارت: با تأکید بر نقش موسیقی‌های محلی در جذب گردشگران، این پژوهش به بررسی تأثیر آن‌ها بر رشد و تجارت در منطقه هدف پرداخته است. با استفاده از داده‌های آماری و اطلاعات بازار، رابطه بین جذب گردشگران و رشد تجارت در صنعت گردشگری با استفاده از موسیقی‌های محلی برآورده شده است.

۱-۲- گردشگر

از دیدگاه بازاریابی و بازاریابان گردشگری به مجموعه فعالیتی گفته می‌شود که در جریان مسافرت یک گردشگر اتفاق می‌افتد. این فرایند شامل هر فعالیتی که در جریان مسافرت یک گردشگر اتفاق می‌افتد می‌شود. این فرایند شامل هر فرایندی از قبیل برنامه‌ریزی سفر، مسافرت به مقصد، اقامت، بازگشت و حتی یادآوری خاطرات آن نیز می‌شود. همچنین فعالیت‌هایی را که گردشگر به عنوان بخشی از سفر انجام می‌دهد نظیر خرید کالاهای مختلف و تعامل میان میزبان و میهمان را نیز در بر می‌گیرد [4].

در فرهنگ اکسفورد توریسم به معانی مختلف از جمله: سفر کوتاه و گذر کردن از جایی. یا تجارت تهیه خدمات و پذیرایی برای مردمانی که از یک مکان دیدن می‌کنند. فرهنگ و بستر نیز بیان می‌دارد مسافرتی که به منظور تجارت، لذت و یادگیری صورت گیرد و به نقطه شروع بازگردد [9].

گردشگری به مجموعه فعالیتی اطلاق می‌شود که در جریان مسافرت یک گردشگر اتفاق می‌افتد، این فرایند شامل هر فعالیتی از قبیل برنامه‌ریزی سفر، مسافرت به مقصد، اقامت، بازگشت و حتی یادآوری خاطرات آن نیز می‌شود. همچنین فعالیتی را که گردشگر بعنوان بخشی از سفر انجام می‌دهد، نظیر خرید کالاهای مختلف و تعامل میان میزبان و مهمان را نیز در بر می‌گیرد. در مسابقاتی که اتحادیه بین‌المللی جهانگردی برای به دست آوردن یک تعریف جامع از جهانگردی گذشته بود، تعریف زیر از میان تعاریف به دست آمده برگزیده شده، بر طبق این تعریف، جهانگردی عبارت است از مجموعه تغییرات مکانی انسان‌ها و فعالیتی است که از آن منتج می‌شوند. این تغییرات خود ناشی از به واقعیت پیوستن خواست‌هایی است که انسان را به جابه جایی وادار می‌کند و بالقوه در هر شخصی با شدت و ضعف متفاوت وجود دارند.

سازمان جهانی جهانگردی تعریف ذیل را در مورد جهانگردی ارائه کرده است: «جهانگردی یا گردشگری، مجموعه کارهایی است که فرد در مسافرت و در مکانی خارج از محیط محصول خود انجام می‌دهد، این مسافرت بیش از یک سال طول نمی‌کشد و هدف آن تفریح، تجارت یا فعالیت‌های دیگر است». در تمام تعاریف بالا، اشتراکاتی از قبیل جدا شدن فرد از محل زندگی دائمی خود، موقتی بودن سفر و فعالیت‌هایی مانند تفریح و سرگرمی و یا بازدید مشاهده می‌شود [7].

دیکناننسیس بیان کرد که توریست کسی است که با نیت کار، تفریح و یا لذت بردن از محیط پیرامون از محل زندگی دائم خود دور شده و برای مدتی که می‌تواند بین یک روز تا یک سال باشد در محل دیگری بماند. بر اساس تعریف بین‌المللی توریست کسی است که به منظور تفریح، بازدید از نقاط دیدنی، معالجه، تجازت، ورزش و زیارت به کشور دیگری سفر کند، مشروط بر اینکه مدت اقامت او از ۲۴ ساعت کمتر و از ۶ ماه بیشتر نباشد و در فاصله‌ای کمتر از ۷۰ کیلومتر انجام نگیرد. [10]

بی تردید گردشگر و تجربه سفر قلب پدیده گردشگری است، تجربه‌ای که گردشگر هنگام بازدید از یک مقصد گردشگری در پی به دست آوردن آن است. برای این که مقصد بتواند تجربه‌های با کیفیت ارائه کند، هم خط مشی گذاران و هم مدیران، بایدانگیزه‌های گردشگران را برای سفر و عواملی که انتخاب مقصد را ممکن می‌سازد و چگونگی حم و نق و انتخاب نهایی فعالیت‌هایی که قرار است در مقصد انجام شود و نیز نیازهای متأثر از این فعالیت‌ها را شناسایی کنند فقط زمانی می‌توانیم گردشگر را درک کنیم که به سمت توسعه تسهیلات، رویدادها، فعالیت‌ها و برنامه‌هایی حرکت کنیم که باعث تمایز یک مقصد از سایر مقاصد می‌شود [11].

۲-۲- انواع گردشگری

همانند تعاریف مختلف گردشگری، انواع گردشگری هم طبق دسته بندی‌ها متفاوتی قرار می‌گیرد. حتی در برخی از معرفی انواع گردشگری بیش از ۱۵۰ شکل از سبک سفر ذکر شده است که هر کدام از جنبه‌های متعددی با یک دیگر تفاوت دارند. آنچه شما در ادامه مشاهده می‌کنید، یکی از اصلی‌ترین طبقه بندی‌های انواع گردشگری از سوی WTO است [9].

به طور کلی طبق تعریف سازمان جهانی گردشگری، گردشگری به دو شاخه تقسیم می‌شود. گردشگری داخلی و گردشگری بین‌المللی. گردشگری خارجی هم خود به دو زیر شاخه گردشگری داخلی یا گردشگری داخل مرزی (inbound) و گردشگری خروجی یا گردشگری خارج از مرزی (outbound) تقسیم می‌شود. تعاریف انواع گردشگری به این صورت است. گردشگری داخلی: هنگامی که گردشگران بومی به سایر مناطق کشور خودشان سفر کنند؛ مانند یک گردشگر تهرانی که برای تعطیلات به شهر چابهار سفر می‌کند.

۱- گردشگری ورودی: هنگامی که گردشگران خارجی به کشور شما سفر می‌کنند.

۲- گردشگری خروجی: هنگامی که شما و سایر گردشگران هم وطن‌تان به کشورهای خارجی سفر می‌کنید.

دو زیر شاخه گردشگری بین‌المللی از منظر هر کشور متفاوت است. برای مثال فرض کنید سارا ساکن ایران است و رابین ساکن هلند. از منظر هلند، زمانی که سارا به هلند سفر کند یک گردشگر بین‌المللی ورودی است و اگر رابین به ایران سفر کند یک گردشگر بین‌المللی خروجی. این مثال از دیدگاه ایران کاملاً برعکس است؛ یعنی اگر سارا به هلند سفر کند یک گردشگر بین‌المللی خروجی است و زمانی که رابین از هلند به ایران سفر کند یک گردشگر بین‌المللی ورودی است. [11]

اکنون صاحب نظران و سازمان‌های بین‌المللی با توجه به معیارهای مختلف، دسته‌بندی‌های متعددی از گردشگران ارائه کرده‌اند برای مثال می‌توان به گردشگری انبوه و جایگزین اشاره کرد گردشگری انبوه عبارت است از گردشگری معمولی که در سطح گسترده در سراسر جهان وجود دارد این نوع گردشگری کاملاً به صنعت گردشگری وابسته است. [12]

شکل شماره ۱: انواع گردشگری، [12]

۳-۲- گردشگری موسیقی

موسیقی قطعاً یکی از جذاب‌ترین جاذبه‌ها برای کسانی است که آن را دوست دارند. در این نوع گردشگری، موسیقی یک جاذبه محسوب می‌شود و گردشگران برای موسیقی به مقاصد مختلفی سفر می‌کنند. شاید بتوان تاریخچه این نوع گردشگری را به یونان باستان (Dionysia) یا روم (Saturnalia) نسبت داد. در قرون وسطی کارناوال‌هایی با مضامین عمدتاً مذهبی منجر به تشکیل اجتماعاتی در مکان و زمان خاصی شد. امروزه این گردشگری از همین اهمیت برخوردار است با این تفاوت که ارتباط مردم با موسیقی جدی و خاص شده است [8].

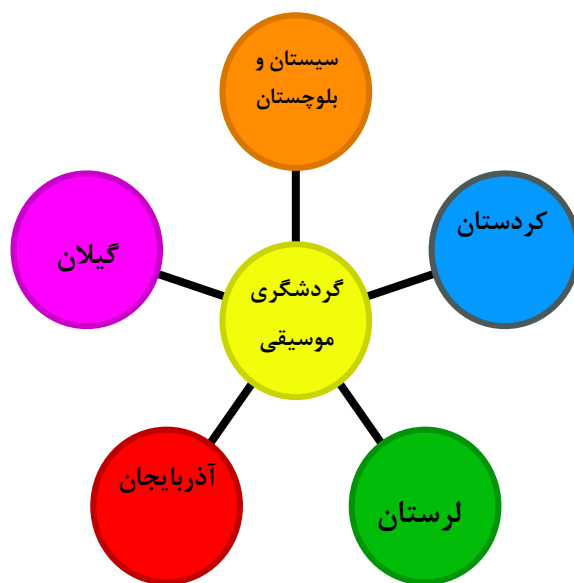
به عنوان مثال یکی از مهمترین و شناخته شده‌ترین نمادهای گردشگری موسیقی، گذرگاه معروف «جاده ابی» در لندن است که هر ساله گردشگران زیادی را برای گرفتن عکس یادگاری با پیاده رویی که گروه بیتلز آلبوم خود را در سال ۱۹۶۹ در آن منتشر کردند، به خود جذب می‌کند.

اگر بخواهیم گردشگری موسیقی را به سادگی تعریف کنیم، می‌توان گفت که این گردشگری شامل افرادی می‌شود که برای شرکت در یک نمایش، کنسرت موسیقی یا جشنواره به منطقه دیگری سفر می‌کنند. دیدار با افراد مشهور و بزرگان موسیقی یکی دیگر از اهداف سفر در این نوع گردشگری است.

موسیقی پیوندی ذاتی با گردشگری دارد به عنوان یک جاذبه، یک معرف برای وضع معیشت و سبک زندگی و محلی برای پیام ها و انگیزه های سفرد در ساده ترین سطح، رویدادها و اجراهای صحنه ای موسیقی تقریباً پای ثابت تمامی گونه های گردشگری هستند موسیقی در سطح جهان به عنوان یک بخش اساسی از تجربیات فرهنگی و سبک زندگی شناخته می شود تا جایی که گردشگران به طور کلیشه ای انتظار دارند تجربه حضورشان در مکان های فرهنگی با موسیقی هاض همراه شود [8] همچنین گردشگری موسیقی به عنوان یک فعالیت فرهنگی مهم و ایجاد نشاط و احساس خوب در بین مخاطبان محسوب می شود. همچنین می توان گفت در کنار تجربه فرهنگی این گردشگری که بسیار حائز اهمیت است، سودآوری رویدادهای موسیقی نیز از مزیت های اصلی آن است. بر اساس آمار منتشر شده توسط سازمان جهانی گردشگری، صنعت جشنواره موسیقی در سال ۲۰۱۶ دارای ارزش ۲,۳ میلیارد دلار بوده است که تا سال ۲۰۲۰ به ۶ میلیارد دلار رسیده است. [13]

عمل بازدید از یک شهر یا منطقه به منظور و با هدف اصلی تماشا و شرکت در جشنواره ها و کنسرت های موسیقی و فرهنگی و یا تجربه موسیقی آن مقصد را گردشگری موسیقی میدانند. گردشگر موسیقی یعنی شخصی که مبادرت به سفر داخلی یا بین المللی به منظور شرکت در رویداد موسیقی (اغلب به عنوان تماشاگر)، تجربه آیین های موسیقی محلی و بازدید از سایت ها و موزه های مرتبط با موسیقی را می نماید.

اصالت، هویت و اجرا سه رأس مثلث سیاست های گردشگری موسیقی برای جذب مخاطب است. این سه مفهوم نمایش دهنده جغرافیایی فرهنگ موسیقی به صورت منطقه ای و فرامنطقه ای در حوزه گردشگری است. مطالعه در این عناصر مشخص می کند که اولاً موسیقی منطقه ای در نگاه گردشگران چگونه ارزیابی می شود و ثانیاً از گردشگری موسیقی آن حوزه ی فرهنگی چگونه استقبال می شود [6].

نمودار شماره ۲، گردشگری موسیقی در ایران، [6]

در سالهای اخیر به علت تنوع سفر، توسعه امکانات سفر و دسترسی به اینترنت، گردشگران با مقاصد متنوعی روبه رو هستند. در این میان گردشگرانی تحت عنوان گردشگران «نوگرا» ظهور کرده اند. اینها افرادی با اطلاع و آگاهی فرهنگی بالا و توان تجزیه و تحلیل بیشتر نسبت به مسائل فرهنگی و زیست محیطی به حساب می آیند. هواداران این نوع گردشگری در پی جایگزینی برای سبک های معمول و سنتی گردشگری هستند. آنها به دنبال هتل های بزرگ و مجهز و مطابق با استانداردهای بین المللی نیستند. آنها ترجیح می دهند در منزل مردم اقامت گزیده و با ارزش ها و شیوه های زندگی آنها بهتر آشنا شوند.

۴-۲- پیشینه پژوهش

در رابطه با موسیقی و نقش آن در گردشگری پژوهشگران مطالعات زیادی انجام داده اند، زیاری و صادقی در مقاله موسیقی و گردشگری اشاره کرده اند که موسیقی سنتی جزیره قشم می تواند جاذم گردشگر و موجب رونق و تنوع بخشی به جاذبه های گردشگری جزیره قشم باشد و گردشگری عام و انگیزه ای می شود برای حفظ و احیای موسیقی سنتی، و از آنجایی که موسیقی جزئی از فرهنگ است حفظ و پویایی موسیقی سنتی موجب تقویت هویت و فرهنگ بومی جزیره قشم در عصر جهانی شدن فرهنگ می شود [6].

همچنین مقالاتی در حوزه موسیقی و گردشگری تبریز وجود دارد که تاج زاده نمین و هاشم زاده در مقاله نقش موسیقی های محلی در توسعه گردشگری منطقه اشاره کرده اند که موسیقی های محلی قابلیت جدم و توسعه ی گردشگری منطقه ای را دارند و به طور متقاب توسعه ی گردشگری منطقه ای نیز باعث حفظ احیاء و پویایی موسیقی محلی می شود [7]. در این رابطه، پوراحمد و همکاران در مقاله بررسی و تحلی نقش موزه ها در توسعه گردشگری فرهنگی مطالعه موردی: موزه های شرق استان مازندران اشاره کرده اند که گردشگری و به ویژه گردشگری فرهنگی، می تواند دریچه های نوینی از شناخت، توسعه و پایداری را برای جوامع به همراه داشته باشد و در بخش یافته هایشان نشان می دهد موزه های کلبادی شهر ساری و گوهرتپه ی شهر بهشهر، به صورت بالقوه نقش به سزایی در جدم گردشگر و معرفی تاریخ و فرهنگ شرق مازندران دارند [8].

۳- مواد و روش ها

روش تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی- تحلی می باشد که منابع و اطلاعات اولیه آن از منابع معتبر نظیر کتاب، مقالات علمی- پژوهش، مصاحبه با اساتید، کارشناسان و صاحب نظران در این زمینه و سایر منابع معتبر علمی جمع آوری گردیده است تا مبانی نظری کاملی از پژوهش حاصل شود سپس به بررسی موسیقی محلی پرداخته شده تا به بررسی نقش موسیقی بومی در راستای جذب گردشگر پرداخته شود همچنین برای بررسی فرضیه ها از پرسشنامه استفاده شده است که این پرسشنامه ها توسط ۲۰ نفر از اساتید و فارغ التحصیلان رشته های مربوطه نظیر شهرسازی، جغرافیا، معماری، گردشگری پر شده است.

۴- یافته های تحقیق

مقاله مورد نظر درباره توسعه گردشگری بر مبنای موسیقی های محلی است. در این پژوهش، یافته های زیر به دست آمده است:

۱. جذابیت گردشگران: استفاده از موسیقی های محلی در توسعه گردشگری، جذب گردشگران را افزایش می دهد. موسیقی های محلی به عنوان بخش جذاب و منحصر به فرد فرهنگ هر منطقه، تجارب جدید و خاص را برای گردشگران فراهم می کنند.
۲. حفظ و حمایت از فرهنگ: استفاده از موسیقی های محلی در توسعه گردشگری، باعث حفظ و حمایت از فرهنگ و هویت منطقه شده است. با نمایش و اجرای این موسیقی ها، فعالان صنعت گردشگری به نحو قابل توجه ترویج آثار هنرو همچنین تقویت هویت های فرهنگی و ملی مناطق مختلف کشور می پردازند.
۳. ایجاد اشتغال: توسعه گردشگری بر مبنای موسیقی های محلی، به ایجاد فرصت های شغلی در صنعت گردشگری کمک می کند. با توجه به نمایش و اجرای موسیقی های محلی، نیاز به همکاران و کارکنان در حوزه های مختلف از جمله راهنران گروه های موسیقی، سازمان دهنده ها و تور لیدر ها، رستوران ها و فروشگاه های صنایع دستی افزایش پیدا خواهد کرد.
۴. ترویج فرهنگ: استفاده از موسیقی های محلی در توسعه گردشگری، به ترویج فرهنگ منطقه کمک می کند. با نمایش و اجرای این موسیقی ها، علاقمندان به گردشگری با فرهنگ و هویت منطقه آشنا می شوند.

جدول شماره ۱ و ۲ نشانگر نظر کارشناسان در رابطه با جذاب بودن موسیقی برای گردشگر و همچنین میزان پتانسیل موسیقی در راستای جذب گردشگر را نشان می دهد که با توجه به این جداول، می توان نتیجه گرفت موسیقی محلی به میزان زیادی در راستای جذب گردشگر مؤثر بوده و همچنین موسیقی بومی و محلی به میزان زیاد پتانسی لازم در راستای گردشگر را دارد

که هر کدام از این گوپه ها دارای میانگین زیاد و رو بالا را دارند که نشانگر تأثیر نقش موسیقی بومی در راستای جذب گردشگر می باشد.

جدول شماره ۱: میانگین گوپه ها، منبع: نگارنده

موسیقی بومی و محلی در راستای جذب گردشگر	پتانسیل موسیقی بومی و محلی تبریز در راستای جذب گردشگر
میانگین	۴/۵۲
	۴/۱۴

جدول شماره ۲: میانگین راه کارها، منبع: نگارنده

ردیف	راه کار
۱	ایجاد پارک های موضوعی تحت عنوان مجتمع های سرگرمی خانوادگی حول محورهای موسیقی اصیل
۲	برگزاری جشنواره ها و همایش های متعدد در زمینه موسیقی و ترانه های محلی
۳	ایجاد مکان های مخصوص در طراحی های شهری برای استفاده بهینه از موسیقی های خیابانی
۴	برگزاری فستیوال های موسیقی
۵	ایجاد موزه های خانه های هنرمندان موسیقی و انتشار آثارشان در موزه ها
۶	استفاده از موسیقی های زنده در نقاط مهم گردشگری
۷	تبلیغات موسیقی بومی

۵- بحث و نتیجه گیری

با توجه به مقاله مطالعه توسعه گردشگری بر مبنای موسیقی های محلی، نتیجه گیری های زیر قابل انجام است:

۱. توسعه گردشگری بر مبنای موسیقی های محلی، به عنوان یک راهکار جذب گردشگران و افزایش درآمد منطقه، بسیار مؤثر است. موسیقی های محلی قادرند فضای فرهنگی و هویت منطقه را نمایان کنند و جذابیت بالقوه بزرگی برای گردشگران داشته باشند.

۲. استفاده از موسیقی های محلی در فعالیت های گردشگران، به علاوه از دید بازار، به عنوان چارچوب مناسب برای حفظ و حمایت از فرهنگ و هویت منطقه عمل کند.

۳. ترویج و پخش آثار هنرمندی در سطح جامعه جامع، نیاز به یک برنامه ریزی جامع و هماهنگ دارد. این برنامه ریزی باید شامل ترویج موسیقی های محلی در رسانه ها، ساختارهای فرهنگی و همچنین آموزش و پشتیبانی از هنرمندان محلی باشد.

۴. همکاری بین دولت، صنعت گردشگری و جوامع محلی بسیار مؤثر است. دولت ها باید سیاست های مناسب را در جهت حفظ و ترویج موسیقی های محلی اجرا کنند، صنعت گردشگری نیز با یک نگاه به طولانی مدت به توسعه منطقه کمک کند و جوامع محلی نیز با حفظ فرهنگ خود، به علاقه گیرندگان رسیدگی کنند.

۵. تأثیرات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استفاده از موسیقی های محلی در توسعه گردشگری قابل توجه است. این تأثیرات می توانند شامل افزایش درآمد می باشد.

با توجه به پیشرفت روزافزون تکنولوژی و همچنین تازه تر شدن نیازهای جامعه بشریت، در این راستا نمودهای جدید گردشگر نیز یکی از نیازهای روز جامعه بشریت بوده که دارای انواع مختلفی می باشد که یکی از آن ها گردشگری موسیقی می باشد. موسیقی از دیرباز همراه بشریت پیشرفت هایی طی نموده است که در بعدهای مختلفی در جامعه بشریت نمود پیدا کرده است با توجه به تحلیل های پرسشنامه و نظریات کارشناسان، موسیقی بومی و محلی می تواند یکی از عوام جذب گردشگر به درون شهرها باشد و همچنین با توجه به یافته های پژوهش، موسیقی بومی و محلی دارای پتانسیل لازم در راستای جذب گردشگر را دارد.

منابع

۱. فرهودی، رحمت الله و شورجه، محمود، ۱۳۹۳، برآورد برد گردشگری معبد آناهیتا، شهر کنگاور، فصلنامه مطالعات گردشگری، شماره ۷، صص ۲۹-۴۵
۲. حمدی، رسول؛ فیضی، وحید، ۱۳۹۷، مطالعه ی شرایط اقلیمی اصفهان به منظور توسعه گردشگری با استفاده از روش TCI، اولین همایش علمی سراسری دانشجویی جغرافیا، دانشگاه تهران، صص ۱۶-۱۳
۳. پوراحمد، احمد؛ مهدی، علی؛ مهدیان به نمیری، معصومه؛ میرزایی کوتنایی، زهرا؛ محمدی، آرزو، ۱۳۹۲، بررسی و تحلی نقش موزه ها در توسعه گردشگری فرهنگی(مطالعه موردی: موزه های شرق استان مازندران)، مجله برنامه ریزی و توسعه گردشگری، شماره یک، سال اول، تابستان ۹۲
۴. دیناری، احمد؛ ۱۳۹۴ گردشگری شهری در ایران و جهان، انتشارات واژگان خرد، ۲۵
۵. موحد، علی، ۱۳۹۶ گردشگری شهری اهواز، انتشارات دانشگاه شهید چمران، چاپ اول، ۴۳
۶. محمدی، رسول و فیضی، وحید (۱۳۹۷). مطالعه ی شرایط اقلیمی اصفهان به منظور توسعه ی گردشگری با استفاده از روش TCI، اولین همایش علمی سراسری دانشجویی جغرافیا، دانشگاه تهران، صص ۲۳-۲۶.

7. Frey, B.S. 1994. The Economics of Music Festivals: Journal of Cultural Economics, 18:29-39.
8. Bowen, H.; Daniels. M. 2005. Event Management: Does the music matter? Motivations for attending a music festival, vol.9, no. 3, pp 115-164.
9. Goldblatt, J.J. 1997. Special Events: Best Practices in Modern Event Management, p.63.
10. Gortan-Carlin, I. P. 2011. Glasba istrskih sodobnih skladateljev na prehodu v 21. Stoletje in njena vloga v regionalnem turizmu. PhD diss. Ljubljana: Filozofska fakulteta
11. Krajnović, A. 2006. Mogućnosti implementacije sustava upravljanja kvalitetom u hrvatske turističke destinacije. PhD diss. Rijeka: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci
12. Kuban, d, 1987, conservation of historical environment for cultural survival, in R. hold(ed), conservation as cultural survival, Istanbul: the age khan award for architecture
13. Williams, A, 2002, Understanding The Hospitality Consumer, London: Butterworth Heinemann Publications. Peer, p, olson, j and Grunert, K, 1999, Consumer Behavior and Marketing Strategy, Macgraw hill.

Analysis of tourism development based on local music

Maria Azari

Masters in Tourism Management, Marketing, University of Science and Culture: Tehran, Iran

---

Abstract

This article examines the influence of local music on the development of tourism. Using quantitative and qualitative research methods, this article has investigated the role and effects of local music in attracting tourists and developing the tourism industry. The importance of cultural tourism is as far as one of the prominent researchers in this field believes, this type of tourism is also economically beneficial for countries. In addition, in this type of heritage tourism and existing traditions, it will help to better depict the political situation of the tourist destination in the future, which is definitely an important issue. Definitely, music is one of the most attractive attractions for those who love it. In this type of tourism, music is considered as an attraction and tourists travel to different destinations because of music. A questionnaire was used to check the hypotheses, and these questionnaires were filled by 20 professors and graduates of relevant fields such as urban planning, geography, architecture, and tourism. Music tourism is considered an important cultural activity, while it creates pleasure and a pleasant feeling in the audience. Also, it can be said that in addition to the cultural experience of this tourism, which is very important, the profitability of music events is also one of its main advantages. The results of this study show that the use of local music in public spaces and tourist tours creates unique and attractive experiences for tourists. Also, these music plays a role in attracting special groups of borrowers as the framework of the space of thought and the way of creating the budget of the ambassadors of the space. In addition, the use of regional music in local events and festivals helps cultural interaction between travelers and the host community. These cultural interactions increase solidarity and mutual understanding between tourists and the local community, which, as a result, improves the experience of tourists and increases their satisfaction with the trip.

Keywords: Tourism, cultural tourism, music, sustainable development of tourism, music tourism

---